

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑. ข้อมูลทั่วไป

นายเดชาวุธ กรองบริสุทธิ์ อายุ ๕๒ ปี

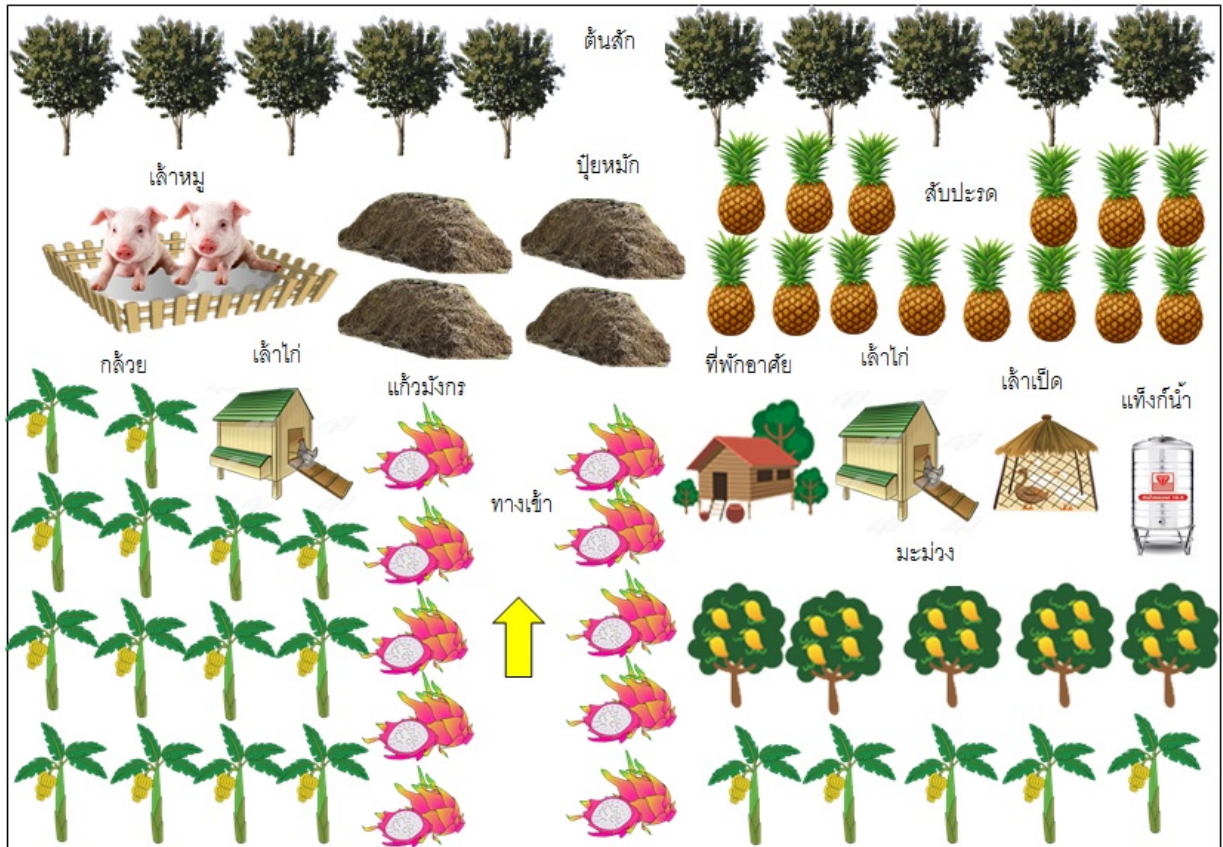
การคัดเลือกเกษตรกรต้นแบบ	รายละเอียด
๑. ขนาดพื้นที่ (ไม่จำกัด)	เนื้อที่ ๒๘ ไร่ ๐ งาน ๕๑ วา
๒. ประเภทเอกสารสิทธิ	(√) ส.ป.ก. ๔-๐๑ () สัญญาเช่า () สัญญาเช่าซื้อ
๓. การจัดสรรพื้นที่ ๓.๑ มีแหล่งน้ำเพื่อการเพาะปลูกสำรอง ไว้ใช้ในฤดูแล้งหรือระยะที่ฝนทิ้งช่วงได้อย่าง พอเพียง	(√) มี () ไม่มี
๓.๒ นาข้าวที่สามารถผลิตข้าวได้เพียงพอ ต่อการบริโภคตลอดทั้งปี	(√) มี เนื้อที่ ๔ ไร่ () ไม่มี มีจัดการอย่างไร
๓.๓ การปลูกพืชหลากหลายชนิด	(√) มี ไม้ผล เช่น มะม่วง กล้วย ฝรั่ง แก้วมังกร สับปะรด อะโวคาโด ไม้ยืนต้น เช่น ต้นสัก พืชไร่ เช่น ถั่วลิสง สมุนไพร เช่น ตะไคร้ ข่า () ไม่มี
๓.๔ การเลี้ยงสัตว์	(√) มี สัตว์บก เช่น หมู สัตว์ปีก เช่น ไก่ ไก่วง เป็ด () ไม่มี
๓.๕ ที่อยู่อาศัยหรือที่พักแบบชั่วคราว ในแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่	(√) มี () ไม่มี
๔. สถานภาพของเกษตรกรต้นแบบ	() อสปก. ปี..... (√) คปจ. ปี ๒๕๖๑ () วิสาหกิจชุมชน ปี..... () สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน ปี.... () เกษตรกรรุ่นใหม่ ปี..... () เกษตรอินทรีย์ ปี..... () วนเกษตร ปี..... () สมุนไพร ปี..... () เกษตรแปลงใหญ่ ปี..... () Smart Farmer ปี..... () ศพก. ปี.... () GAP ปี.... (√) เกษตรกรทฤษฎีใหม่ ปี ๒๕๖๑ () Agri - Map ปี..... () อื่น ๆ.....

๒. ประวัติและแนวความคิดการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

อาชีพทำการเกษตรถึงแม้ว่าจะเป็นอาชีพที่ไม่มีรูปแบบหรือไม่มีเกียรติ แต่คนเราก็นิไม่พินเพราะชีวิตจำเป็นต้องอาหารทุกวัน ผมจึงคิดว่าการที่มีแผ่นดินมีน้ำเป็นของตัวเองก็หมายถึงว่าเราจะไม่ยากจนเพียงแต่ว่า ขอให้ใจรัก ขยัน และมีความพากเพียรก็จะสามารถพบกับความสำเร็จได้

๓. กิจกรรมในแปลง

๓.๑ ผังแปลง การแบ่งสัดส่วนพอสังเขป ๑) แหล่งน้ำ ๕๐ ตรว. ๒) นาข้าว ๔ ไร่ ๓) พืชเศรษฐกิจ ๒๐ ไร่ ๔) ที่อยู่อาศัย/ที่พักชั่วคราว ๑ งาน ๕) เลี้ยงสัตว์ ๓ ไร่ ๖) อื่น ๆ

๓.๒ ภาพประกอบกิจกรรม

๔. องค์ความรู้เด่นของเกษตรกรต้นแบบที่สามารถถ่ายทอดได้

๔.๑ เรื่อง การปลูกและขยายพันธุ์หญ้าแฝก

(๑) วัสดุอุปกรณ์ พันธุ์หญ้าแฝก

(๒) วิธีการทำ

โดยปกติจะใช้วิธีการเพาะชำหญ้าแฝกในถุงดำ ซึ่งต้องใช้เวลาประมาณ ๔๕ วัน เพื่อให้หญ้าแฝกเกิดรากที่แข็งแรงและสามารถทำหน้าที่ในการหาอาหารเองได้ โดยใช้วิธีการขุดเจาะด้วยสีกัดให้เป็นหลุมเป็นบ่อหรือเป็นแนวยาวก็ขึ้นอยู่กับลักษณะของพื้นที่โดยมีความกว้างและความลึกประมาณ ๒๐ x ๒๐ เซนติเมตรหรือมากกว่านั้นถ้าสภาพของดินมีความเสื่อมโทรมมาก ต่อจากนั้นก็ให้ใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก หรือเศษซากพืชที่มีอยู่ในพื้นที่มาลองกันหลุม แล้วนำหญ้าแฝกที่เพาะชำไว้แล้วมาปลูก การปลูกจะต้องถอดถุงดำออกก่อน

และวางเรียงให้กอชิดติดกัน ถ้าเป็นหญ้าแฝกเปลี่ยนรากที่ได้จากการปักชำจากขุยมะพร้าวอายุประมาณ ๕ - ๗ วันให้ปลูกห่างกันประมาณ ๕ - ๑๐ เซนติเมตร แล้วกลบด้วยดินที่ย่อยหรือสับดินให้เป็นก้อนเล็ก ๆ หรือดินผสมปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ทั้งนี้ เมื่อเวลารดน้ำทำให้ดินที่ย่อยแล้วสามารถยุบตัวไปเกาะกับรากของหญ้าแฝกได้ดี ซึ่งในระยะ ๑ - ๓ เดือนแรก จะต้องมีการรดน้ำให้เกิดความชุ่มชื้นที่เหมาะสม จึงจะทำให้หญ้าแฝกเจริญเติบโตได้เร็วขึ้น เมื่อหญ้าแฝกมีอายุประมาณ ๙๐ - ๑๒๐ วัน หรือเริ่มออกดอกก็ให้ตัดใบออกและให้มีลำต้นสูงประมาณ ๓๐ เซนติเมตร ก็ให้นำใบแฝกที่ตัดออกไปคลุมที่โคนต้นเพื่อรักษาความชุ่มชื้นของหน้าดิน การปลูกหญ้าแฝกส่วนใหญ่นิยมปลูกกันในช่วงต้นฤดูฝน สืบเนื่องมาจากการบำรุงรักษาตอนที่ปลูกใหม่ ๆ ไม่มากนัก พอมีฝนตกลงมาหญ้าแฝกก็แข็งแรงพอที่จะหาอาหารเองได้ รากของหญ้าแฝกจะช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดินที่แข็งเป็นดินดานให้แตกตัวและแทรกลงไปดินชั้นล่าง ส่วนรากของหญ้าแฝกที่ตายก็จะย่อยสลายกลายเป็นธาตุอาหารให้กับพืชต่อไป และยังเกิดมีช่องว่างให้น้ำและอากาศสามารถลงสู่ใต้ดินได้อีกด้วย ทำให้เกิดความชุ่มชื้นในดิน เมื่อนำพันธุ์ไม้ชนิดต่าง ๆ เช่น ไม้ดั้งเดิมที่มีความทนทานต่อสภาพอากาศและความแห้งแล้งมาปลูกเสริม ระบบรากก็จะสามารถตามรากของหญ้าแฝกลงไปในดินชั้นล่างได้

(๓) วิธีการใช้

การปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นในเรื่องของการอนุรักษ์ดินและน้ำ ลดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน และการช่วยเก็บกักตะกอนดินในพื้นที่ลาดชัน แต่จากผลของการศึกษาวิจัยพบว่าหญ้าแฝกยังมีลักษณะในด้านการฟื้นฟูทรัพยากรดินด้วย ซึ่งช่วยให้ดินมีศักยภาพในการให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

(๔) ประโยชน์ที่ได้รับ

๑) การเพิ่มปริมาณ

เนื่องจากระบบรากของหญ้าแฝกค่อนข้างมากและหนาแน่นมีมวลชีวภาพสูงและเจริญแทรกลงไปในดิน ด้วยลักษณะดังกล่าวจึงเป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดินเมื่อรากบางส่วนตายไปสำหรับส่วนของใบพบว่า หญ้าแฝกเจริญได้ค่อนข้างเร็ว มวลชีวภาพสูง ดังนั้นการตัดใบคลุมดินจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน และยังช่วยเร่งการแตกหน่อของหญ้าแฝกด้วย

๒) การเพิ่มปริมาณความชื้นในดิน

ในระบบที่มีการปลูกหญ้าแฝกจะพบว่า ดินเก็บความชื้นได้ยาวนานกว่า เนื่องจากส่วนของรากหญ้าแฝกที่ประสานกันเป็นร่างแหจะช่วยดูดยึदनํ้าไว้ในดิน ซึ่งเห็นได้จากไม้ผลหรือพืชไร่ที่เจริญเติบโตใกล้แนวหญ้าแฝกจะมีการเจริญเติบโตที่ดีกว่าพืชที่ไม่ได้ปลูกใกล้หญ้าแฝก ปัจจัยหนึ่งคือระดับความชื้นในดินมีมากและยาวนานกว่า

๓) การเพิ่มอัตราการระบายนํ้าและอากาศ

ระบบรากของหญ้าแฝกที่แพร่กระจายมีส่วนช่วยให้ดินมีการระบายน้ำและอากาศได้ดีมากกว่าการไม่มีรากหญ้าแฝก

๔) การเพิ่มกิจกรรมของจุลินทรีย์ดิน

บริเวณรากหญ้าแฝกพบว่า มีเชื้อจุลินทรีย์อยู่มากมายหลายชนิด ส่วนใหญ่มีผลดีต่อการเปลี่ยนแปลงธาตุอาหารพืชในดิน ช่วยดูดธาตุอาหารจากดิน และส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมของเชื้อจุลินทรีย์ในบริเวณราก ลักษณะดังกล่าวส่งผลต่อการเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารพืชในดิน

จากปัจจัยดังกล่าว การปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่ที่ดินเสื่อมโทรมหรือพื้นที่ที่ดินมีปัญหา จึงมีส่วนช่วยในการฟื้นฟูและปรับปรุงดินให้มีสภาพดีขึ้น เนื่องจากผลของอินทรีย์วัตถุที่เพิ่มมากขึ้นและกิจกรรมของเชื้อจุลินทรีย์บริเวณรากหญ้าแฝก รวมทั้งการมีความชื้นที่ยาวนานขึ้น สภาพดินจึงมีการพัฒนาและมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

๔.๒ ภาพประกอบ การปลูกและขยายพันธุ์หญ้าแฝก

๕. บัญชีครัวเรือน (ปี ๒๕๖๑/๒๕๖๒)

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
๑. รายรับ	
๑.๑ รายรับจากการประกอบวิชาชีพ	
๑.๑.๑ ภาคการเกษตร เช่น (พืช สัตว์ ประมง ฯลฯ)	
๑) ฝรั่ง แก้วมังกร	๖,๐๐๐
๒) ไก่	๔๕,๐๐๐
๓) หมู	๕๐,๐๐๐
๑.๑.๒ นอกภาคการเกษตร เช่น (รับจ้าง ทอผ้า แปรรูปผลิตภัณฑ์ ฯลฯ)	
- โรงสี	๑๒๐,๐๐๐
๑.๒ รายรับอื่น ๆ เช่น (เงินค่าตอบแทนประจำตำแหน่ง ลูกให้ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	
ลือตเตอร์ี่ ฯลฯ)	
- บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	๒,๔๐๐
รวมรายรับ	๒๒๓,๔๐๐
๒. รายจ่าย	
๒.๑ รายจ่ายจากการประกอบอาชีพ	
๒.๑.๑ ภาคการเกษตร	
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๑๒,๐๐๐
๒.๑.๒ นอกภาคการเกษตร	
๑) ค่าอาหาร	๓๖,๐๐๐
๒) ค่าสาธารณูปโภค เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์	๓๖,๐๐๐
๓) ค่ายา - สุขภาพอนามัย	
๔) เสื้อผ้า - เครื่องนุ่งห่ม	
๕) ที่อยู่อาศัย	
๖) ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อน/งานสังคมต่าง ๆ	๖,๐๐๐
๗) ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา การเรียนรู้ - บุตร	๑๐๘,๐๐๐
๘) อื่น ๆ	
รวมรายจ่าย	๑๙๘,๐๐๐
รายได้สุทธิ ๑ - ๒	๒๕,๔๐๐
๓. หนี้สินในระบบ (ธ.ก.ส.)	๑๕๐,๐๐๐
๔. เงินออม	๖,๐๐๐